

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING

Betreft: Rapport van het initiatief tot declassering van het gewestelijke IT-materiaal (RecycleIT)

1. VOORWERP

Op 16 april 2020 hechtte de Brusselse Hoofdstedelijke Regering haar goedkeuring aan het declasseren van afgeschreven IT-materiaal van het Gewest door elk ministerie en elke instelling van openbaar nut de toelating te geven hun afgeschreven en gedeclineerd IT-materiaal opnieuw gebruiksklaar te maken en kosteloos over te dragen aan een lijst van verenigingen zonder winstoogmerk.

Overeenkomstig voornoemde beslissing is het doel van voorliggende nota om de balans op te maken van het afgeschreven IT-materiaal van de gewestelijke besturen in 2020 en 2021. De balans is gebaseerd op de overdrachten die de afgelopen twee jaar door het CIBG werden gecoördineerd, op bezoeken ter plaatse en op informatie-uitwisselingen met de vzw's op de lijst.

2. STRATEGISCHE UITDAGINGEN

Het declasseren van IT-materiaal moet een drievoudig doel garanderen:

- Gedeclineerd materiaal zoveel mogelijk een tweede leven te geven om het vernieuwingspercentage van materiaal te beperken en zo de voetafdruk van de productie en recycling van elektronisch afval op onze ecosystemen te verkleinen.
- Ervoor zorgen dat een deel van dit materiaal ten goede komt aan scholen, leerlingen die het sociaal moeilijk hebben en rusthuizen en rust- en verzorgingstehuizen.
- Ervoor zorgen dat het materiaal dat het einde van zijn nuttige levensduur heeft bereikt in de beste recyclingkanalen terechtkomt.

3. VERDELING VAN GEDECLASSEERD IT-MATERIAAL

a. Overzicht van de overdrachten verwerkt door het CIBG

Tussen 2020 en 2021 coördineerde het CIBG in totaal 20 overdrachten van IT-materiaal met de volgende besturen: GOB, Leefmilieu Brussel, HUB Brussels, Urban en het CIBG zelf.

Het overgedragen materiaal werd ingedeeld in de volgende categorieën:

- Laptops

- Desktops
- Schermen
- Printers
- Switches
- Servers
- Schrijfopslagsystemen
- Wifi-routers
- Andere (kabels, muizen, toetsenborden, connectoren, enz.)

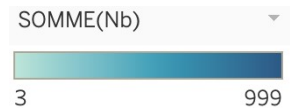
Onderstaande tabellen en grafieken geven een samenvatting en detailweergave van het overgedragen materiaal per jaar en per vzw. De focus ligt op de 5 categorieën materiaal met de grootste volumes. Bijlage 1 geeft details over de 20 overdrachten in alle categorieën materialen. Tot slot worden in bijlage 2 alle ondertekende bonnen voor deze overdrachten, alsook de gegevens van het overgedragen materiaal vermeld.

Algemene tabel per categorie

	Laptop	Desktop	Scherm	Server	Printer
2020	945	274	1080	5	18
2021	813	310	451	53	6

Detail per datum, vzw en categorie

		Laptop	Desktop	Ecran	Serveur	Imprimante
2020	CF2D		31	23	5	11
	Close the Gap	572	198	999		7
	Molengeek	103	38			
	OXFAM	238	7	58		
2021	CF2D		35	55	8	
	Circular	53	12	21	37	3
	Close the Gap	477	185	375		
	OXFAM	283	78		8	3

b. Verwerking van het materiaal

Elke vzw heeft zijn eigen procedure voor de terugwinning van het materiaal. De verwerking van schenkingen door de besturen het Gewest verschilt dus sterk van vzw tot vzw. Bovendien, terwijl sommige beschikken over efficiënte traceerbaarheidssystemen die nauwkeurige monitoring mogelijk maken, beheren andere alleen de totale volumes van inzameling en verkoop. Deze sectie geeft een overzicht van de feedback van vzw's over de verwerking van materiaal ontvangen tussen 2020 en 2021.

Hieronder vindt u een overzichtstabel over laptops:

Jaar	Laptops	Aantal overgedragen laptops	Aantal laptops verdeeld in scholen	Commentaar
2020	Close the Gap	572	50 - FGC	Geen details voor 2020. In totaal wordt 5% van de gebruiksklaar gemaakte computers gedoneerd aan humanitaire projecten in opkomende landen. Voornamelijk in Afrika.
	Molengeek	103	51 - FGC	Slechts 51 van de 103 overgedragen laptops konden opnieuw gebruiksklaar worden gemaakt en verdeeld - het percentage van het opnieuw in omloop brengen van dit lot

				bedroeg minder dan 50%
	Oxfam	238	100 - FGC	Van de overige 138 laptops werd 80% in hun winkels te koop aangeboden met een voorkeursprijs voor scholen van 100 euro in plaats van 160/260 euro. Oxfam kan niet bevestigen hoeveel laptops er in de scholen werden aangekocht.
2021	Circular	53		70% van de ontvangen computers werd opnieuw gebruiksklaar gemaakt, waarvan 40% tot nu toe is verdeeld naar meerdere organisaties en 60% zich nog bij Circular bevindt. 30% van de ontvangen computers werd vernietigd, waarvan 70% voor recycling en 30% voor hergebruik van reserveonderdelen.
	Close the Gap	477	37 - PNRR 22 - Sociale projecten	22 laptops werden opgestuurd naar sociale en educatieve partnerprojecten in opkomende en ontwikkelingslanden. Geen traceerbaarheid om te weten in welk land deze laptops zijn gegaan, maar de partnerschappen zijn voornamelijk in Afrika.
	Oxfam	283		Ongeveer 80% werd in hun winkels te koop aangeboden met een voorkeursprijs voor scholen van 100 euro in plaats van 160/260 euro. Oxfam kan niet bevestigen hoeveel laptops er in de scholen werden aangekocht.

4. VOORSTELLEN TOT VERBETERING

- a. *Afstemming van het beleid voor de overdracht van IT-materiaal van het Gewest op de doelstellingen van duurzame IT*

Ter herinnering, de nota van 16 april 2020 aan de Regering houdende aanwijzing van de lijst van vzw's die deel uitmaken van RecycleIT specificeert haar doelstelling als volgt: "Deze nota dient om alle ministeries en instellingen van openbaar nut van de gewestelijke entiteit de toelating te geven om eigen afgeschreven en gedeclasseerd IT-materiaal gratis te schenken aan verenigingen zonder winstoogmerk teneinde weer gebruiksklaar te worden gemaakt en te worden verdeeld onder leerlingen en studenten die het sociaal moeilijk hebben, en aan rusthuizen en rust- en verzorgingstehuizen in het Brussels Gewest."

Deze doelstelling stuit echter op een aantal praktische problemen:

- De actoren van de circulaire economie van IT-materiaal hebben een economisch model te waarborgen. Het herstellen van het materiaal brengt kosten met zich mee die moeten worden afgeschreven door inkomsten, die doorgaans worden geleverd door de doorverkoop van het overgedragen materiaal. Daarom is het voor hen economisch niet haalbaar om alle herstelde apparatuur terug te geven.
- Een groot deel van het gedeclasseerde IT-materiaal is niet per se interessant voor de genoemde organisaties: bijvoorbeeld het materiaal van datacenters.
- De volumes van gedeclasseerd IT-materiaal stemmen niet noodzakelijk overeen met de behoeften van de genoemde organisaties in termen van type materiaal of volumes.

Bovendien houdt deze doelstelling geen rekening met de verschillende milieuaspecten van het probleem van het declasseren van IT-materiaal.

Daarom stellen we voor om de doelstellingen van het proces van declasseren van het IT-materiaal van het Gewest als volgt te herformuleren:

- Gedeclasseerd IT-materiaal zoveel mogelijk een tweede leven geven om het vernieuwingspercentage van materiaal te beperken en zo de voetafdruk van de productie en recycling van elektronisch afval op onze ecosystemen te verkleinen.
- Ervoor zorgen dat een deel van dit materiaal, of de inkomsten gegenereerd door de overdracht ervan, ten goede komen aan de sociale en educatieve actoren in het Brussels Gewest. Met andere woorden, de doelgroepen die zijn gedefinieerd in het kader van het Plan voor Digitale Toegankelijkheid zoals degenen die hun digitale vaardigheden moeten verbeteren of gewoon degenen voor wie de digitale wereld het verst verwijderd is. Meer specifiek werkzoekenden, jongeren, senioren, mensen met een handicap, kwetsbare burgers en vrouwen.
- Ervoor zorgen dat het IT-materiaal dat het einde van zijn nuttige levensduur heeft bereikt in de beste recyclingkanalen terecht komt.

b. Lancering van een oproep tot partnerschap om de begunstigde organisaties aan te wijzen

We stellen voor dat het CIBG in 2022 een oproep doet tot partnerschap met alle spelers in de circulaire economie van IT-materiaal van het Gewest om de organisaties aan te wijzen die gebruik kunnen maken van het materiaal dat door elk ministerie en gewestelijke instelling van openbaar nut is afgeschreven en gedeclasseerd. Het doel is enerzijds om de spelers in de sector te selecteren die het best aansluiten bij de doelstellingen van duurzame IT van het Gewest en anderzijds om de van hen verwachte tegenprestaties beter te formaliseren. Hiervoor zal het CIBG de oproep tot partnerschappen overmaken aan de cluster circle.made van hub.brussels die economische spelers die actief zijn in de circulaire economie samenbrengt, alsook aan de leden van de Adviesraad voor Sociaal Ondernemerschap, met inbegrip van de vzw Ressources.

Verskillende criteria lijken ons belangrijk om de keuze van spelers aan te sturen:

- **Percentage opnieuw in omloop gebracht materiaal**

Dit percentage komt overeen met het percentage ontvangen materiaal dat is opgeknapt en geherwaardeerd. De milieukosten van IT-materiaal zijn namelijk hoofdzakelijk toe te schrijven aan de fabricage ervan (ongeveer 60% van de totale milieuschuld). De beste recyclingspelers recupereren slechts een klein deel van de componenten en materialen. Vandaar het belang van het kiezen van spelers van wie de prioriteit het is om het materiaal weer in omloop te brengen.

- **Geografisch gebied van het opnieuw in omloop brengen**

Het is beter om de voorkeur te geven aan spelers die de voorkeur geven aan het zo lokaal of zelfs zo gewestelijk mogelijk opnieuw in omloop brengen van materiaal. Naast de effecten die verband houden met transport, geeft de voorkeur voor het opnieuw lokaal in omloop brengen meer garantie dat het materiaal officiële recyclingkanalen zal integreren.

- **Traceerbaarheid**

Sommige spelers zorgen voor de traceerbaarheid van elk verzameld uitrustingsstuk. Anderen beheren alleen de ingezamelde, verkochte of overgedragen volumes. De mogelijkheid om elk uitrustingsstuk te volgen en te controleren, is een belangrijk criterium voor het juiste hergebruik van het overgedragen materiaal.

- **Maatschappelijke en ecologische betrokkenheid**

De maatschappelijke en ecologische betrokkenheid van de organisaties die betrokken zijn bij het opwaarderingsproces is ook punt dat aangemoedigd moet worden: MVO-beleid, certificeringen (bijv. ISO 14001 of 26000, B-Corp, enz.), Labels, maatschappelijke dienstverlening, enz.

- **Specialisatie**

Hoe meer de spelers gespecialiseerd zijn in een soort materiaal, hoe groter de kans op een hoog percentage voor het opnieuw in omloop brengen. De processen voor het opnieuw gebruiksklaar maken van een laptop, een server, een printer of een smartphone zijn inderdaad heel verschillend en vereisen verschillende vaardigheden, productielijnen, gereedschappen of reserveonderdelen.

- **Gegevensbeveiliging**

Het meeste overgedragen materiaal bevat mogelijk informatie die moet worden beveiligd. De actoren die het materiaal herstellen, moeten garanderen dat er procedures zijn om de gegevens van het verzamelde materiaal te vernietigen (software voor het wissen van gegevens, wiscertificaten, opleiding van het personeel, vernietiging van harde schijven in bepaalde gevallen waarin het wissen van gegevens niet mogelijk is...)

- **Kwaliteit van dienstverleners voor recycling**

Wanneer het overgedragen materiaal niet meer hersteld kan worden, wordt deze doorgaans toevertrouwd aan tussenpersonen die de volumes centraliseren en doorverkopen aan recyclingbedrijven. De kwaliteit van deze tussenpersonen vormt een belangrijk aandachtspunt.

c. Jaarlijkse verslaggeving

Om het verzamelen van gegevens over de verwerking van het door het Gewest geschonken materiaal te vergemakkelijken, stellen we voor dat hun verbintenis om het CIBG een jaarverslag te bezorgen over de verwerking van het verzamelde materiaal ofwel contractueel ofwel via overdrachtsovereenkomsten wordt bepaald.

d. Verslaggeving van de besturen

Op het niveau van het CIBG zou de overdrachtsinformatie van de belangrijkste besturen van het Gewest ook gecentraliseerd moeten worden om, als eerste stap, aan alle 20 besturen die deelnemen aan het initiatief Duurzame IT, een proces voor de overdracht van IT-materiaal te communiceren waarin dit verzoek wordt gespecificeerd.

5. BEGROTINGSIMPACT

Niet vereist.

6. ADVIES VAN DE INSPECTIE VAN FINANCIËN

Niet vereist.

7. AKKOORD VAN DE MINISTER VAN BEGROTING

Niet vereist.

8. GENDER TEST

Niet vereist.

9. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering:

- neemt kennis van voorliggende nota;
- geeft de minister van Digitalisering de opdracht om de oproep tot partnerschap te organiseren om de begunstigden aan te wijzen van het IT-materiaal dat door elk ministerie en elke gewestelijke instelling van openbaar nut werd afgeschreven en gedeclasseerd.
- machtigt, in overeenstemming met de doelstelling vermeld in deze nota, de kosteloze overdracht van eigen IT-materiaal dat is afgeschreven en gedeclasseerd via de spelers die zijn geselecteerd in de oproep tot partnerschap.

10. SAMENVATTING/PERSBERICHT

Op voordracht van de minister van Digitalisering, Bernard Clerfayt, neemt de Brusselse Regering kennis van het rapport over het initiatief tot hergebruik van het gewestelijke IT-materiaal dat in 2020 en 2021 gedeclasseerd werd via het RecycleIT-initiatief. Daarnaast keurt ze de lancering goed van een oproep tot partnerschap om de begunstigde organisaties aan te wijzen van het materiaal dat door elk ministerie en elke gewestelijke instelling van openbaar nut is afgeschreven om het publiek te ondersteunen voor wie de digitale wereld het verst verwijderd is, zoals bepaald in het plan voor digitale toegankelijkheid van het Brussels Gewest.

Rudi VERVOORT

Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Territoriale Ontwikkeling en Stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het Imago van Brussel en Biculturele Zaken van gewestelijk Belang.

Bernard CLERFAYT
Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,
belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering,
Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn.

- **Bijlage 1: Tabel van het gedeclasseerd materiaal per bestuur**

		Laptop	Desktop	Ecran	Serveur	Imprimante
2020	BE	138	7			
	CIRB	99	69	126	5	18
	Hub Brussels	87				
	SPRB	489	198	896		
	Urban	100		58		
2021	BE	283	78		8	3
	CIRB	53	47	76	45	3
	SPRB	477	185	375		

- **Bijlage 2: ondertekende bestelbonnen**

Lijst met overdrachten en detail per type materiaal

Document : Overdracht IT-materiaal - 2020 2021.xlsx

Date	Année	Administrations	ASBL	Laptop	Desktop	Ecrans	Imprimantes	Switchs	Serveurs	Baie de stockage	Wifi	Autre	Bon de cession
18/01/2020	2020	SPRB	Close the Gap	193	46	154							ok
22/01/2020	2020	CIRB	CF2D		31	23	11						ok
03/04/2020	2020	CIRB	Close the gap	65									feuille XL
08/07/2020	2020	Hub Brussels	Molengeek	87									ok
08/07/2020	2020	CIRB	Molengeek	16	38								ok
07/09/2020	2020	BE	OXFAM	138	7								ok
11/09/2020	2020	Urban	OXFAM	100		58							ok
06/10/2020	2020	SPRB	Close the Gap	38	58	149							feuille XL
07/10/2020	2020	CIRB	Close the Gap	18		103	7	5				6	ok
29/10/2020	2020	SPRB	Close the Gap	44	32	125							ok
19/11/2020	2020	CIRB	CF2D					30	5				ok
23/11/2020	2020	SPRB	Close the Gap	44	37	209							ok
27/11/2020	2020	CIRB	CF2D					20			87		ok
18/12/2020	2020	SPRB	Close the Gap	170	25	259							ok
10/02/2021	2021	BE	OXFAM	210	20			21					ok
18/01/2021	2021	SPRB	Close the Gap	193	46	183							feuille XL
02/02/2021	2021	CIRB	CF2D		35	55			8				ok
16/03/2021	2021	SPRB	Close the Gap	77	127	183							ok
18/06/2021	2021	BE	OXFAM	73	58		3	15	8	3		1	ok
18/06/2021	2021	CIRB	Circular	53	12	21	3	2	37			1	ok
14/12/2021	2021	SPRB	Close the Gap	207	12	9							ok

Ondertekende bestelbonnen: op aanvraag (CHAPPE Thierry tchappe@cirb.brussels)

